

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izveže frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se bla govolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo ob pravem času ponovijo, da pošiljanje ne preneha in da dobijo vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . K 22.— | Četrto leta . . . K 5-50
Pol leta . . . „ 11.— | En mesec . . . „ 1-90
Za pošiljanje na dom se računa za vse leto K 2.—.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . K 25.— | Četrto leta . . . K 6-50
Pol leta . . . „ 13.— | En mesec . . . „ 2-30

Naročba se lahko z vsakim dnevom, a hkratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziramo na dotično naročilo.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez ozira vsakemu, kdor ne vpošlje iste ob pravem času.

Upravnštvo „Slovenskega Naroda“.

Konec abstinence.

Slovenski deželni poslanci štajerski so opustili abstinenco, ki so jo vodili od 18. maja 1899. leta in so zopet vstopili v deželni zbor.

V imenu slovenskih poslancev je namestnik deželnega glavarja gosp. dr. Jurtele v včerajšnji seji podal naslednjo izjavo:

»Slovenski deželni poslanci so sredi potekle deželnozbornske perijode zapustili deželni zbor iz vzrokov, ki so pojasnjeni v protestni izjavi, podani v tej zbornici dne 18. maja 1899 in ustrezaje izrečni želji svojih volilcev od tistega časa niso prišli v deželni zbor.

Ako sedaj, začetkom nove deželnozbornske perijode, vstopamo v deželni zbor, dasi obstoje v polnem obsegu tisti vzroki, ki so povzročili naš izstop, storimo to z namenom, da novič poskusimo izposlovati, da bode deželni zbor

upošteval pritožbe in pravične zahteve slovenskega prebivalstva Sp. Štajerske, zlasti v kulturnem in gospodarskem oziru, in vplivati zlasti na premembo sedaj veljavnega, za slovenski narod skrajne krivičnega deželnega reda in deželnega volilnega reda.

Abstinenčni politiki je torej konec. Mi pozdravljamo to s posebnim zadoščenjem, ker smo bili vsikdar odločni nasprotniki abstinence in smo svoje mnenje tudi močito zastopali, ko smo videli zle posledice, ki jih rodi abstinenca.

Naš nastop proti abstinenči se nam je močno zameril; zamerili so nam ga tudi močje, ki so sami spoznavali, da abstinenca ni srečna taktika in da jo bodo morali štajerski poslanci ravno tako opustiti, kakor so jo morale opustiti manjšine drugod.

Sedaj je abstinenca končana in zato se nam zdi, da so vsake rekriminacije odveč. Pozdravljamo prav z resničnim veseljem sklep slovenskih poslancev, ker je naše sveto prepričanje, da za morejšo samo v deželnem zboru krepke braniti narodne, kulturne in gospodarske koristi štajerskih Slovencev.

Krivo bi bilo misliti, da bode nemška večina deželnega zbora sedaj spreminila svojo taktiko. Vodilno načelo nemške večine je, uničiti slovensko prebivalstvo in tega načela se bo držala tudi v naprej. Ali zdaj bo pri svojem početju naletela vsaj na odpor, zdaj se bo vsaj slišal protest slovenskega naroda proti temu početju in v tem tihi važnost koraka, ki so ga storili slovenski poslanci.

Stališče nemških strank je na izjavo dr. Jurtele pojasnil kričavi Walz. Povedal je brez ovinkov, da bodo Nemci z vso odločnostjo nastopili proti vsaki zahtevi Slovencev, ki se tiče »nemških pravic« in »nemške posesti«, to se pravi, proti vsaki slovenski narodni zahtevi.

To vemo že davno, saj hočejo biti Nemci gospodje v deželi, Slovence pa hočejo imeti za svoje hlapce. Ali to slovenskih poslancev ne sme plašiti. Deželni zbor ima za Slovence ravno to važnost, da je tribuna, od koder se čuje glas slovenskega naroda na Štajerskem, po vsi državi in do najvišjih mest, in prav radi tega je dobro in bo narodu v korist, da so slovenski poslanci opustili abstinenco.

V Ljubljani, 30. decembra.

Nagodba z Ogrsko.

Nagodbena kriza je nastopila z včerajšnjim dnevom. Oba ministrska predsednika sta namreč pretrgala pogajanja z motivacijo, da ni mogoče doseči sporazumljenja o nagodbenem vprašanju. Kot neizogibna posledica temu bo, da izročita oboja ministra svoja portfeja v cesarjeve roke. Minister Szell je bil že pripravljen na tak izid ter si je pred svojim odhodom na Dunaj v sobotnem ministrskem svetu izprosil pooblastilo, da v slučaju, ako bo odgovor na Dunaju nepovoljen, poda demisijo celega kabineta. V nedeljo popoldne se je že vršilo na Dunaju ministrsko posvetovanje, ki je trajalo tri ure ter se včeraj nadaljevalo skoraj ves dan. Odločitev sledi še le v par dneh, ko odputuje ruski minister Lambsdorff z Dunaja. Najbrže bo cesar odklonil demisijo ter poveril sedanjima ministroma, da nadaljujeta pogajanja, ali pa si vzame nekaj dni pomisleka. Körber je opetno izjavil, da slabe nagodbe ne predloži parlamentu, pa je tudi s § 14. ne dekretira, temu je gotovo, da ako se bo rešila nagodba po željah Ogrske s § 14., dotična naredba ne bo več podpisana s Körberjevim imenom. Ako tedaj odločitev za nekaj dni tudi miruje, je postal položaj zelo resen. Szell je obljubil liberalni stranki, da ji bo v svojem novoletnem govoru jasno odgovoril o nagodbi. Na obeh straneh pa se konstatuje, da je iz tega povoda kabinetska prememba nemogoča.

Macedonsko vprašanje

je prišlo s potovanjem ruskega ministra grofa Lambsdorffa v nov tir. Na sultanu je napravila vest o tem potovanju in njega namenu tolik vtis, da je takoj zaprosil bolgarsko vladu, naj posreduje, da se macedonski beguni vrnejo v domovino, kjer se jim vrne vse oropano. Bolgarska vlada je odgovorila, da begunov ne more k temu siliti, ker macedonske razmere ne nudijo nikakega poročila za varnost življenja. Macedonski odbori so predali v Sofiji Lambsdorffu obširno spomenico, v kateri se izjavlja, da se je macedonsko gibanje le zato vstavilo, da za more Turčija v miru izvesti obljubljene reforme. Ako pa se to ne zgodi v štirih mesecih, bo macedonski odbor po svoje »reformiral«. Srbi v Macedoniji in Stari Srbiji zahtevajo v prvi vrsti, da se prizna v teh pokrajinah srbska narodnost, česar dosedaj nečije turške oblasti, temuče poznajo uradno le »Grke« t. j. po veri. Nadalje zahtevajo pripustitev kristijanov k upravni in pravosodni službi ter ureditev desetine. Končno bo Rusiji in Avstriji še rešiti vprašanje glede razoroženja Albancev. Srbi namreč zahtevajo, ako se ne prepove Albancem nositi orožje, dovoliti se mora oborožitev tudi njim. O vseh teh točkah se bo govorilo danes na Dunaju.

Reforme v Črni gori.

Sedaj je prinesel uradni »Glas Črnogorca« v prilogi obširne zakonske preosnove, ki jih je izdal knez Nikola ob priliki svojega godu. S temi preosnovami se je postavila vlada in uprava v Črni gori na moderno podlago. Najvažnejši del novih zakonov je reorganizacija pravosodstva. Dosedaj so sodili v Črni gori razun kneza prvi junaki v deželi. V bodoče se nastavijo stalni sodniki, ki bodo popolnoma neodvisni od državne oblasti in v marsičem celo neodvisni od kneza. Državna preosnova obsega sledeče zakone: 1. o knježji vladi in državnem svetu; 2. o civilnih urad-

LISTEK.

O zobeh.

(Konec.)

V starih časih so se polnili zobje največ s svinčcem (latinski: plumbum, od tod naziv plomba), dokler se namreč še ni poznala škodljivost svinca. Plomb je že cela vrsta: cementove, amalganove, zlate, porcelanove. Do prednjih zob se dajajo navadno cementove, zlate ali porcelanove (poslednje so jako drage), do zadnjih cementove ali amalganove plombe. Amalganove plombe so trajnejše od cementovih, tudi srebro in zlato je dobri material. Zlate plombe se dajajo do zob šele po 15. letu, ker v mlajši dobi zobna tkovina še nima normalne skladbe. — Osebe, katerim se zobje radi kazijo, naj si jih dajo vsaj dvakrat na leto od zdravnika pregledati, osobito ženski spol, mlada, malokrvna dekleta, žene v drugem stanju itd. Tudi otrokom naj se zobje večkrat pregledajo in po mogočnosti plombirajo. Mlečni zobje naj se otrokom ne trgajo prezgodaj iz ust, ampak naj se ohranijo, kakor možno dolgo, pazi naj se, da so zdravi in da se ne pokvarijo, ker je to jako važno za druge zobe. Ako imajo mlečni zobje zdrav nerv, se jim začnejo

korenike od spodaj izrebravati, tako, da ostane od celega zoba samo krona, katera se lahko odlupi, spodaj pa je že zrasli stalni zob. Osobito pa naj se pazi, da se stalni zobje otroku prehitro ne pokvarijo ali celo ne iztrgajo. Prvi stalni veliki drenovci naj ostanejo v ustih kolikor mogoče najdlje, — vsaj do 12.—14. leta, ker imajo velik vpliv na jednako-mernost kosti obraza. Sploh trpi tudi pozneje izraz obraza, kadar se iztrgajo zobje, osobito njih več blizu skupaj. Najbolj kazi obraz izguba sprednjih zob, ker izgube mimične mišice svojo oporo, ako ni zadnjih zob, nimajo zopet žvekajoče mišice opore in obraz postaja širši. Pomen zob na razvitek kosti obraza je bil ravnokar naznačen.

Kadar je zob skažen, da se ne da več plombirati, naj se takoj iztrga, zakaj pri največji čistoči se ne more zabraniti, da bi se v pokvarjenem zobu ne nabirali ostanki jedi in ne gnili. Najboljša in najdražja ustna voda tega zabraniti ne more. Iz takega zoba prihaja neprijeten duh in smrad, tak zob kvari tudi druge, zdrave zobe. Z zobom naj se ne gre k prvi babi ali h kakšnemu drugemu »mojstru«, ampak k zdravniku. Noben naj se ne izpostavlja nevarnosti, da bi mu tak fušer iztrgal nepravilno zob, ali kos čeljusti, ali pa mu povzročil z nečistim orodjem zastrupljenje

krvi. Ne smemo skopariti, kadar se gre za naše zdravje in ne mislimo si: »ah, kaj en zob!« Zobje so za naše zdravje potrebni, tega ne smemo nikdar pozabiti. Bojazen pred trganjem zob je otročja in neopravičena. Spréten zdravnik opravi to hitro in bolečina je le hipna, nespametno je pa cele tedne, da mesece hoditi okrog z bolečimi zobmi in ne iti k zdravniku. Pa tudi če skažen zob ne boli, naj se ga vsak kolikor mogoče hitro reši, zakaj znala bi se vneti pokostnica, drugi zobje se kvarijo, razun tega, da take gnileče škrebine ravno niso snažne in estetične. Tudi strah pred trganjem špičakov, tako zvanih očnih zob, je samo neopravičen predsodek. Ta zob ni z očesom v nobeni zvezi in se lahko brez najmanjše nevarnosti za oko iztrga. — Brez vseh bolečin se zob res ne da iztrgati, največ ako se omrtvi meso okrog zoba, vendar so te bolečine kratke, kadar je zdravnik spreten, hipne. Samo v popolni narkozi se dajo trgati zobje brez vseh bolečin, kar pa ni svetovati, ker je drago in tudi nevarno. V Avstriji morata biti pri narkozi prisotna še dva druga zdravnika. Rana po iztrganem zobu naj se kakor druga rana drži v čistoči, priporoča se izplakovanje s kalihpermanganom, od katerega zadostuje zrno v kozarec vode. Par dni naj se ne je ostrih, papriciranih ali kislih

jedi, tudi alkohol in kadenje škoduje, osobito pa naj se rana ne tipa s prsti. — Ako se zob da še plombirati, naj se tega nikar ne zakasni!

Kadar ni več lastnih zob ali so tako pokvarjeni, da se ne dajo več plombirati, naj se vselej nadomeste z umetnimi. Ne sme se pa odlašati s pregledom lastnih zob: češ, kadar se mi jih več pokvari, kupim si umetne. Lastni zobje so vedno boljši od umetnih, pa naj bodo še tolikrat plombirani! — Kadar se hočejo napraviti umetni zobje, morajo se usta očistiti vseh korenin, škrbini, gnilih in majajočih se lastnih zob. Ako so korenine nekaterih zob, osobito prednjih, še zdrave, se nehajo v čeljusti, zgoraj se odbusijo in napravi se samo umetna krona. Kadar se da iztrgati več pokvarjenih zob ali korenin, naj se nikar ne daje delati takoj umetnih zob, ker bi bili samo začasni, zakaj čeljust šele po par mesecih otrdne in se stegne, tako da bi umetni zobje nič več ne držali in bi se jih moralo popravljati. Manjši deli umetnega zobovja se pričvrščujejo s kovinskimi (najbolje z zlatimi) ali kavčukovimi sponami na zdravih lastnih zobeh, večji deli pa s kavčukovimi sesajočimi plohami na nebu, ali pa s peresi, ako je tudi spodaj nekaj umetnih zob. Nobeno zobovje naj se ne pušča čez noč v ustih, ker je nevarnost, da bi se kos

nikih; 3. o sodnikovi oblasti; 4. o organizaciji sodišč; 5. o kompetenci sodišč v civilnih zadevah; 6. o kompetenci sodišč v kazenskih zadevah. Zakon o organizaciji vlade določa, da je na krmilu vlade šest ministrov, popolnoma po avstrijskem vzoru. Državni svet sestoji iz kneza — prestolonaslednika, metropolita, vseh ministrov, predsednika državne kontrole, članov, katere imenuje knez. Delokrog drž. sveta obsega vstvarjanje novih in spremembe obstoječih zakonov, določitev o splošni deželni blaginji, drž. proračuna, upravo deželnih zakladov, nadalje vse odločitve v sodnih zadevah, ki so pridržane v Avstriji najvišjemu sodnemu dvoru i. dr. Zakon o civilnih uradnikih določa razdelitev uradništva v 9. činovnih redov, o pokojninah in disciplinarnem postopanju. Zakon o prestolonasledstvu se še ni razglasil. Vsi ti reformni zakoni stopijo v veljavo s 1. februarjem 1903.

Najnovejše politične vesti.

Deželni klub češke agrarne stranke je sklenil, da se ne udeleži pravnih konferenc. — Trgovinsko pogodbo z Italijo je avstrijska vlada odpovedala z motivacijo, da ji ni mogoče zdržati vinske klavzule preko 31. decembra 1903. — Grofu Lambsdorffu je podaril bolgarski knez zlato tobačnico s svojim monogramom v brilantih. — Prošnji nadvojvode Leopolda Ferdinanda, da se odpove dostojanstvu nadvojvode ter prevzame ime »Leopold Wölfling«, je cesar ugodil. — Venezuela je pripravljena dovoliti vsako koncesijo, se odpovedati povrnitvi svojih ladij ter plačati vse dolgove. — Popolna sprememba poslovnika nemškega državnega zbora se pričakuje takoj po novem letu. Vsak poslanec bo smel govoriti edno uro. — Sultanovi strahovi naraščajo do blaznosti. Zadnje dni je dal sultan odstraniti nad 100 oseb, med njimi visoke dostojanstvenike, ker se boji napada. — Notranja vojna v Maroku postaja čimdalje usodnejša. Vstaši so baje pri Tazzi pobili 2000 mož sultanove armade. — Za ojačenje nemštva v Poznaju se ustanovi akademija ter je tozadevni znesek že v državnem proračunu za leto 1903. — Novo nemško radikalno organizacijo za Češko napoveduje posl. Wolf ter se skliče v ta namen januarja zaupni shod v Prago. — Japonski parlament se je razpustil.

Dopisi.

Iz Mirne peči. »Vsaka sila do vremena!« — Dolgo smo molčali, dovolj dolgo smo potrpeali, a kadar je mera polna do vrha, ne pomaga nobeden naravni zakon, da ne izleti vsebina vun, če se po-

ne odlomil in ne zastal v grlu, potem pa tudi zaradi snage in čistoče. Po vsaki jedi naj se umetni zobje vzamejo iz ust in očistijo, kadar se pokvarijo, naj se jih da takoj popraviti.

Škodljivo je vsako brskanje med zobmi z iglami in podobnim, grizenje trdih stvari, škripanje, udarci, trde ščetke, ki se jih rabi za čiščenje, preveč tople ali premrzle jedi, nezmerne kadenje, slabe ustne vode in slabi ustni praški. Barvani sladkor škodi enako, ker se dela v zobeh mlečna kislina, enako barve, ki so ne zdrave. Črni zobni praški naj se nikar ne rabijo, ki bi obsegovali oglje ali pepel, tudi s hypermanganom ni dobro vedno splakovati zobe. Razni mnogoobjubljajoči prospekti ustnih vod, past in praškov, ki do neba hvalijo svoje sredstvo kakor univerzalno lečilo proti kaženju in bolenju zob, — so sama reklama. Nobena ustna voda sama po sebi ne more zabraniti kaženja zob, ž njo pač odstranimo ostanke jedil, mnogo mikroorganizmov, čeljust se osveži, popolna čistoča v zdravniškem smislu, t. j. popolno uničenje vseh bakterij v ustih pa je nemogoče. — Vendar naj se po vsakem jelu zobje z mehko ščetko in mlačno vodo očistijo. Raba zobnih praškov je dobra, ali vsi praški se ne priporočajo, osobito ne oni, kateri obsegajo trde tvarine, ki se v vodi ne razpuste. Za čiščenje ust je dobro rabiti čisti, absolutni špirit, ki se vlije na ščetko in izplakne z vodo. —

soda še bolj polni. Ta zakon sili tudi nas, da damo duška radi izživajoče predrznosti našega kaplana Majdiča. Primorani smo, da vendar enkrat zakličemo: Stoj! Da se Majdič v vsaki nedeljski pridigi spominja »Slovenskega Naroda« in »Rodoljuba«, to je skoro nekaj vsakdanjega in da se razkačuje nad dr. Tavčarjem in tudi Aškercem, to ni nič novega, zato ni treba tega posebej omenjati, saj tudi psiček na cesti laja in se zaletuje v ljudi, a človek se ne zmeni zanj, gre mimo ter pusti psička, da — naprej laja in cvili. Tudi M. smo pustili to njegovo veselje, vedoč, da so tudi drugod ljudje tako nesrečni, da morajo v nevarnost postavljati svoja ušesa, vedoč, da je po celi Kranjski bojni načrt ljubljanskega škofa enak. Pustili smo torej Majdiča pri miru — do danes. ... in mir ljudem na zemlji!« glasi se danes po vesoljnem svetu, zato je človek menda mislil, da vsaj božični čas bo vladal mir, tako v cerkvi, kakor zunaj cerkve. Varali smo se. — Ne bodem citiral cele pridige, katera je bila na dan sv. Štefana, vprašam za uvod samo gosp. škofa: 1. Je-li dovoljeno duhovniku oznanjati raz prižnico: »Te dni je prišel »Domoljub«, pridite ponj, je mnogo zanimivega«. 2. Sme-li duhovnik, mesto da bi govoril o mučencu Kristovem, raz prižnico med pridigo agitirati za »Domoljuba« & Co.: Ob novem letu ponovi se naročnina za razne liste, zato je vas vabim v najobilnejšem številu, da pridete k meni ter naročite, kar vam bodem jaz svetoval. Priporočam vam te liste (sledje...), ta velja 80 kr., ta 70, ta 40 kr.« Kaj pravite, g. škof, k temu? So se vaši duhovniki v vaši bogoslovnici naučili tako pridigovati? Prižnica naj bode torej nekaka agentura za naročevanje listov! To polagam v prvi vrsti g. škofu in javnosti v presojo. — Pa čujmo še druge nazore našega kaplana: »Kdor čita liberalne liste, ta stori večji greh, ko da bi imel najpregrešnejša znanja«. Menda vendar, saj izobčenje iz cerkve se še primerjati ne da s — pregrešnim znanjem ... In zopet: »Kdor pa podpira dobre, krščanske (?) liste, jih čita, zlasti pa razširja med ljudstvom, ta pa stori več dobrega, kakor s kakim telesnim dobrim delom usmiljenja«. Kaj ni res to veleduhovito! Prihodnjič, kadar pride k meni lačen revež ter me poprosi za dar, vzem bodem list vašega »Lažiljuba« ter ga dal revežu: Tu imaš najboljši dar, katerega ti morem dati, vzemi ga in — Bog ti žegnaj! In revež se bode s tem najedel, napojil, oblekel itd., jaz pa bodem imel več zaslužnja, kakor da bi mu podelil vse premoženje! Tretja »resnica« vrlega Majdiča! Vsaka družina, v kateri se čitajo liberalni listi, bode čez 10 let uničena, to vam tukaj s prižnice slovesno garantiram ter dobro si zapomnite moje besede«. Kaplan Majdič, to je že največja predrznost in gorostasna bedarija, ter pač ne vemo, katero bi bolj občudovali. Liberalci smo res uboge pare: ni dovolj, da nam pretite s peklom in hudičem, še celo na kant nas hočete spraviti? Kdo bode pač dobil potem naše hiše, naša polja? Mar-li farška bisaga? V odškodovanje za grenke ure menda, ki vam jih napravljamo? Tega nas res Bog obvaruj in pa tisti, s katerim nam vedno grozite! To pa ni le predrznost in neumnost, ampak tudi skrajno podlo in nepošteno. Nimate-li res boljših sredstev za svojo nesramno agitacijo, kakor da s takimi pripomočki begate ljudstvo? Sram vas bodi! — Poglejmo še nekoliko kaplančetovo samohvalo! Kako se ti razkoračuje na prižnici: »Kdo more meni očitati kaj slabega? Kdaj sem jaz že koga ogoljufal ali katerega ubil? Zakaj me torej sovražite?« Kaj ti ljudje res mislijo, da mora biti človek kar goljuf, ubijalec, da je potem — slab človek!? In zopet mu ni všeč, da se zlasti zadnji čas vedno bolj ponavljajo opravičene tožbe proti temu ali onemu »sobratu«, zato je tudi Majdič duška »sveti« svoji jezi: »Zakaj svet duhovnike dandanes tako preganja, mar so bili duhovni nekdanj boljši nego so zdaj?« Na to mi ni treba odgovarjati, kajti če Majdič ve ali ne, da so tega oni sami krivi, mi je vsejedno, le toliko pripomnim, da pred vami, pane Francelj, so bili pri nas — razun vašega, vas povsem vrednega prednika Kramarja — Šmirkible, ki je nekoč pobegnul, vsi boljši in celo prav dobri gospodje, katere smo vsi spoštovali. — Prav smešen je pa naš Majdič, kako

se zadržava v dr. Tavčarja; njegova imuniteta mu kar živce razburja. In ko bi revež ta privilegij poslaniški vsaj prav razumel, pa ga ne zna. Pa to le mimogrede! Sploh pa, g. Majdič, pogledajte no enkrat tudi »Slovenca« na zadnjo stran, zadnjo vrstico, tam mislim bode videli z razprtimi črkami podpisane nekega Naceta. Morda se vam bode kaj sanjalo ... To je bila torej pridiga na dan sv. Štefana v Mirni peči leta 1902. Obsegala ni nič drugega, a vendar je trajala trideset ur. Mi bi tudi o sv. Štefanu kakšno besedico radi ališali. — Nisem še pri kraju! Pod perom sili prav lep titel, s katerim bi lahko dekoriral našega veleučenelega gospoda, pa naj raje citiram njegove lastne besede, katere je govoril ob 10. uri dne 17. avg. t. l. na prižnici: »Mi duhovniki se ne pečemo nič s politiko in tudi s konsumi nimamo nič opraviti, in danes tukaj javno in slovesno izjavim, da, če je temu tako, mi vsakdo lahko v obraz reče, da sem lažnik!« Cenjeni bralec, — sodi sam! Tacega duhovnika so nam torej dala nebesa! Mesto miru in sprave dela razpor in prepir, potem si pa upa še reči: ... zakaj me sovražite? Kdo je za to odgovoren? Gospod škof, vse to se bode še enkrat bridko maščevalo, krivda pa pade na vse one, kateri so, poklicani v vinograd gospodov, napravili hišo božjo in hišo molitve v jamo razbojnikov. K sklepu bi mi Majdiču tudi še to svetovali, naj najprej v svojih puhlih in praznih pridigah opušča besede: baraba, punčara, koruznik itd. Ti izrazi sodijo kvečjemu v vašega umazanega »Slovenca« in »Domoljuba«, za naša inteligentna ušesa pa te besede niso. Dixi! ti pa, učeni Francelj, »pojdi v sée in poboljšaj se!

Mirnopeški brezverec.

Trgovska in obrtniška zbornica.

Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko je imela včeraj popoldne v mestni dvorani javno sejo, kateri je predsedoval zborniški predsednik Lenarčič, ki je pričetkom seje naznanil, da je vsled poziva avstro-ogrske banke zbornica nominirala za cenzorje tega denarnega zavoda gg. O. Bamberg, J. Baumgartnerja in A. Ledeniga.

Predno se je prestopilo k dnevnemu redu, oglašil se je za besedo g. Petrič ter predlagal, naj se zbornica pri vodstvu južne železnice potegne za to, da bi se odprava blaga na tukajšnji postaji južne železnice primernejše uredila, ker sedanje poslovanje jemlje strankam in zlasti trgovcem mnogo dragocenega časa. Predlog se je izročil odseku, da se o njem posvetuje ter stavi zbornici svoje nasvete. Istotako se je izročil odseku predlog gosp. Kregarja glede nekaterih prememb v poštinih zadevah. Predlagatelj nasvetuje, naj se poštini uradi na Kranjskem primerno pomnože, naj se poštini filijalki na Starem trgu in na cesarja Jožefa trgu v Ljubljani erarizirata, filijalka v Vodmatu naj se premesti na ugodnejši prostor, v tretjem mestnem okraju pa naj se ustanovi nova poštna filijalka, pri vseh pa naj se posluje cel dan, t. j. od osmih zjutraj do sedmih zvečer, in naj se vpele pri vseh tudi brzojav in telefon. Končno se zahteva za poštne urade nedeljski počitek.

Ravnatelj Luckmann je opozoril na časniško poročilo, da se bode v železniškem ministruvju v kratkem vršila enketa, ki se bode pečala z olajšavami, katere naj bi južna železnica dovolila za eksport avstrijskih mlinarskih izdelkov. Ker se je bati, da se pri teh obravnavah ne bode zadostno upošteval položaj kranjske mlinarske obrti, naj zbornica takoj opošlje prošnjo železniškemu ministruvju za varstvo interesov naših mlinov. Predlog je obveljal s pristavkom, naj se kranjskim mlinom dovolijo iste olajšave, kakor so se dovolile velikemu tržaškemu mlinu.

G. Rohrmann je poročal o prošnji občine Šmihel-Stopiče za razširjenje sejmskih pravic za prašičje sejme v Kandiji. Ker se taki sejmi vrše istodobno tudi v sosednem Novem mestu, ustvarila bi se nepotrebna konkurenca, vsled česar zbornica omenjene prošnje ne more priporočati. Istotako so se odklonile prošnje za dovolitev sejmov v Dolsek in v Čerk-ljah, pač pa se je zbornica izrekla za to, da se mestni občini Radovljica dovoli šest novih letnih sejmov, občini Polšnik pa trije novi živinski sejmi v Brezovem. Za obrtno nadaljevalno šolo, ki se ima ustanoviti v Cerknici, dovolila je zbornica 100 K letne podpore.

O proračunu zbornice za leto 1903 je poročal g. Mejač. Potrebščina je proračunjena na 52.972 K in znaša za 1163 kron manj kakor za tekoče leto. Obresti od naloženega premoženja znašajo 200 K, pristojbine za varstvene znamke in vzorce so proračunjeni na 220 K. Poročevalec

nasvetuje, da se primanjkljaj pr. 52.552 K pokrije z blagajničnim ostankom in pa s 5%, doklado od pridobitinskega davka. Doklada morala se je zvišati zlasti zaradi tega, ker so se prispevki železnice vsled premenjenega obdačenja znatno znižali. Zbornica je brez debate odobrila predloženi proračun. Za pospeševanje obrtnega šolstva se je postavil v proračun znesek 5800 K.

Trgovskemu društvu »Merkur«, ki jako uspešno vrši svojo nalogo, se je za izdajanje »Narodnogospodarskega Vestnika« dovolila podpora 600 K, ljubljanski brivski zadrugi pa 50 K za delno pokritje stroškov, ki so zadrugi narastli za javno strokovno predavanje, katero se je bilo priredilo v letošnjem poletju. Kot strokovnjaki za ogled tkalnih strojev, došlih iz inozemstva, so bili nominirani gg.: Viljem Brandt, J. Glanzmann, Alojzij Krenner, Albin Meyer, Robert Müller in Julij Schwarz.

G. Fürsager je poročal o vprašanju, če je dopustiti, da bi smeli prejemniki vzeti vzorce iz železničnih pošiljatev pred prevzetjem blaga. Zbornica se je izrekla za to, da bi se pri večjih pošiljatah pod nadzorstvom železničnih organov smeli vzeti vzorci seveda le tedaj, če blago ni v trdnih omotih; zlasti naj bi se to dovolilo pri pošiljatah žita, semen, materialnega blaga, vegetabilij itd. Ob enem pa se je zbornica po predlogu g. Petriča izjavila proti načrtu zakona o uravnavi prometa z gnojili, krmo in semeni.

V tajni seji se je ustanova za kranjskega slušatelja eksportne akademije podelila g. Adrijanu Zupančiču. Nadalje je zbornica podelila ustanove za onemogle obrtnike naslednjim prosilcem in sicer po 40 K: Fran Jaklič, Fran Kos, Karol Czerny, Martin Colnar, Ivan Čupik, Ivan Cujnik, Ivan Černe in Josip Bajc; po 20 K prosilec: Gašpar Skrabec, Gregor Kobilar, Ivan Riedl, Jakob Potočnik, Miha Jazbec, Fran Knafeč, Ivan Dekleva, Gregor Slabajna, Fran Cergol in Filip Saveli.

Končno so se cesarice Elizabete ustanove podelile naslednjim prosilcem: Marija Legat, Ivana Thomas, Marija Grošelj, Ana Samec in Antonija Pegan.

Obrambna sredstva proti klerikalizmu.

(Konec.)

Končano! Namenili smo se, podat kratek posnetek iz kulturnega in socialnega delovanja katoliške cerkve. To kulturno in socialno delovanje se zrcali najbolj v inkviziciji in v preganjanju čarovništva.

Naš posnetek je podal le skromno podoba krvavega delovanja inkvizitorjev in preganjalcev čarovništva.

A že ta podoba je bila grozna, tako grozna, da jednake ni dobiti. A kaj šele, ko bi mogli podati popolno podobo!

Videli bi na tisoče in tisoče plamtečih grmad, na katerih so sežigali poštene, nedolžne ljudi. Videli bi na tisoče in tisoče ljudi trepetati v neznanskih mukah na natezalnicah in pod razbeljenimi kleščami papeških inkvizitorjev; videli bi cela jezera človeške krvi, ki so jo prelili ti cerkveni sodniki po krivici; videli bi na stotisoče poštenih mož, poštenih žen, deklet in otrok, ki so bili telesno in duševno uničeni; slišali bi jok in ihtenje, obupne klice grozovito trpinčenih in smrtno stokanje morjenih.

In vse te vnebovpijoče umore so storili ljudje, ki so trdili, da delajo v čast božjo, ljudje, ki so se mogli sklicevati na ukaze rimskega papeža, ki se imenuje naslednika Jezusa Kristusa!

Pogledali smo v čase, ko se je vera ljubezni oznanjala z natezalnicami, z razbeljenimi kleščami in z grmadami. Vera ljubezni je bila spremenjena v vero sovražstva in takozvani božji namestniki so netili to sovražstvo kakor ogenj na svojih grmadah.

Pojasnili smo, kako je rimski papež vplival na inkvizicijo in na preganjanje čarovništva. Ta vpliv je dokazan z zgodovinskimi dokumenti.

Papež je v cerkvi absolutna avtoriteta, nezmotljivi zakonodajalec, vladar in sodnik, torej avtoriteta vseh avtoritet. Bog je papeštvo ustanovil, Bog mu je dal moč in oblast in božje namene. Tako uči katoliška cerkev.

Iz tega cerkvenega nauka pa izhaja z železno logiko, da mora imeti tudi vse dejanje in nehanje papežev božji značaj, da mora ta božji značaj imeti cela zgodovina katoliške cerkve.

A kaj smo videli? Kaj je božjega v papeških ukazih glede inkvizicije? Kaj je božjega na papeških naukih o čarovništvu? Kaj je božjega na grozovitih, brezprimernih krvoprelivanju, ki je nastalo vsled teh ukazov in nauk?

Končano! V teh člankih se je med Slovenci prvič po protireformaciji z bakljo resnice posvetilo v cerkvene zadeve in vesoljno klerikalstvo je zatulilo na ves glas, ker je bilo zadeto v srce.

Naposled se pisatelj teh vrstic toplo zahvaljuje uredništvu »Slov. Naroda«, da je dalo prostora tem njegovim razpravam, za katere nosi sam vso odgovornost, četudi bi klerikali — nepošteni kakor vedno — to odgovornost radi zvalili na stranko.

Sicer pa ni izključeno, da pisatelj te članke primerno predela in popolni ter vse skupaj izda v posebni knjigi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 30. decembra.

— **Obč. svet ljubljanski** ima jutri, v sredo, dne 31. decembra 1902 ob petih popoldne sejo. Med drugimi so na dnevnem redu poročila o prošnji Marije Potočnik na Sv. Petra cesti za dodatno stavbno dovoljenje; o proračunu mestnega zaklada za leto 1903; o zamenjavi mestnega sveta v Jenkovih ulicah s svetom Adolfa Hauptmanna v Japljevih ulicah; o pritožbi »Kranjske industrialne družbe« glede mestnih doklad; o ponudbah za dovažanje gramoza; o nadzorstvu pri gradnji kanalov; o nakupu sveta za uravnavo Zaloške ceste in Stare poti; o prošnji zasebnega slovenskega otroškega vrta pri Uršulinkah za podporo; o prošnji vodstva III. mestne deške petrazrednice za podporo v svrhu pomnoženja lokalne učiteljske knjižnice; o prošnji H. Ludwiga in Josipine Počivavnikove za odpis voda-rine; o stanju mestne višje dekliške šole; o proračunu mestne elektrarne za leto 1903; o proračunu stroškov užitninskega zakupa.

— **Iz štajerskega deželnega zbora.** V včerajšnji seji deželnega zbora so slovenski poslanci podali naslednji samostojni predlog: »Deželnemu odboru se naroča, da predloži še v tem zasedanju zakonske načrte o premembi deželnega reda in deželnega volilnega reda, držoč se pri tem naslednjih načel: 1.) Kurijo veleposestnikov je reformirati glede predpisa, da morajo biti posestva vpisana v deželni deski in je skrajšati število zastopnikov tega volilnega razreda. 2.) Določiti je v volilnih razredih mest in trgov in kmetijskih občin minimalni cenzus na 8 K direktnega drž. davka. 3.) Ustanoviti je splošno volilno kurijo. 4.) Uvesti je direktno in tajno volitev. 5.) Olajšati je volitev potom pomnoženja volišč. 6.) Uvrstiti je v mestno skupino vse trge, ki volijo zdaj s kmetijskimi občinami.«

— **Istrski deželni zbor** se je sešel včeraj v Pulju. Koj v tej seji je laška večina nasvetovala, naj izreče deželni zbor, da je v moralnem, gospodarskem in kulturnem interesu kronovine, da se Istra administrativno združi s Trstom, deželnemu odboru pa naroči, storiti v tem oziru potrebne korake. Zajedno izreka predlog pričakovanja, da se bodo dotlej, dokler ne bo dosežen ta cilj, strogo spolnjevala statutna določila glede sedeža deželnih uradov in sklicavanja deželnega zbora.

— **Dogodki v Ricmanjih.** Zgodovina svete katoliške cerkve je zopet obogatela za preznačilno poglavje. V Ricmanjih pode ljudi z žandarji nazaj v latinski obred. Sicer je v sv. pismu — ki obsega božjo besedo — rečeno: »Bratje, če pridem k vam neznane jezike govoreč, kaj vam bom koristil? V cerkvi hočem rajši pet besed govoriti s svojim umom, nego tisoč besed v neznani jeziku« — ali sv. pismo so latinizatorji že davno zavrgli in se sedaj zatekli k politični oblasti, da s silo, da z žandarskimi bajoneti naredijo konec slovenskemu obredu v Ricmanjih. Včerajšnja »Edinost« prijavlja o tem naslednjo brzojavko iz Ricmanj dne 29. t. m.: »Danes se je imela vršiti tu predaja kapelanije. Došli so: okrajni glavar iz Kopra, neki drugi politični uradnik, dekan Zupan iz Doline, neki drugi duhovnik in — kakih 15 orožnikov. Vrata kapelanije in cerkve, ki sta last občine, so bila zaklenjena in zaprta z zapahom. Zato sta dva orožnika in ključar šla v kapelanijo, čez tri metre visok zid za poslopjem, da so odprli vrata. Komisija je pozvala vaškega načelnika za pričo predaje. Isti ni hotel vstopiti zahtevi in je marveč pred kapelanijo protestiral, naglašuj, da je to občinska hiša. Nato so ga orožniki prijeli in potisnili v farovž. V pisarni v prvem nad-

stropju je izjavil vnovič, da noče biti priča na tem činu ter se je obrnil v stran, da ni videl nič. Ker torej niso imeli priče, tudi protokola niso mogli sestaviti nika-kega. Ljudstvo je bilo povsem mirno... Ko je komisija odšla, je po vasi svirala godba himno »Naprej zastave slave!«

— **Repertoire slovenskega gledališča.** Danes, torek, zvečer ponavlja se prvič Kovačevićeva velika opera »Psohlavci«, ki je pri premijeri dosegla tako velik uspeh. Da se vstreže opravičeni želji abonementov, premeni se vrsta predstav v toliko, da se vrši ta predstava »na par« predstava v četrtek, dne 1. januarja pa na »nepar«. Na novega leta dan sta dve predstavi: popoldne čarobna burka s petjem »Lumpacijs Vagabundus«, zvečer opera »Prodana nevesta«.

— **Anton Stöckl** †. V soboto je umrl v Zagrebu profesor ondotnega glasbenega zavoda g. Anton Stöckl v starosti 52 let. Pokojnik je bil rodom Ljubljčan. Služboval je najprej kot učitelj v Krašni, bil potem kot organist v Ljubljani in imel kasneje svojo glasbeno šolo v Velikovecu. Od tam se je vrnil v Ljubljano in tu postal čitalnični pevovodja in kapelnik slovenskega gledališča. Kot tak si je pridobil za slovensko umetnost največjih zaslug, kakor tudi kot skladatelj. L. 1882. je pokojnik zapustil Ljubljano in se preselil v Zagreb. Bil je vrl in vnet rodoljub. Bodi mu časten spomin!

— **Po okrajšanih božičnih počitnicah.** Včeraj so morali naši mali zopet na delo, dočim uživajo njih starejši bratci in sestrice, ki hodijo v srednje šole, še do novega leta prepotreben počitek. Poslali smo danes naše male v šolo, a povemo pa tudi na vsa usta, da ne zaradi ukrepa deželnega šolskega sveta, marveč zaradi tega, da ne rušimo gg. učiteljem avtoritete, ker so vsled ukaza od zgoraj morali zabičevati otrokom, da so letos božične počitnice krajše, in da se šola prične že 29. t. m. Čudom se moramo čuditi, da deželni šolski svet ne ve, kaj se je godilo na šolskem polju v sosednih deželah in nam podaja za novo, umestno in brezpogojno potrebno ter edino zveličavno to, kar so drugod že zdavnej zavrgli. Na Koroškem namreč so pred leti skrajšali božične počitnice, in če se ne motimo — gotovo pa ne vemo — na Štajerskem in Primorskem tudi, a so prišli do spoznanja, da je to neumestno ter ne prinaša prav nobenega dobička. Otroci se v teh treh dneh ne bodo ničesar naučili, ker so prav zaradi tega še bolj razburjeni, ko vedo, da so njihovi bratci in sestrice prosti. Zato pa svetujemo deželnemu šolskemu svetu, da ta neumestni in nepotrebn ukrep kar najhitreje preklicuje, zakaj prepričan naj bo, če ga sam ne preklicuje, preklicali ga bodo sami, ker prihodnje leto na noben način ne pošljemo otrok pred novim letom v šolo. Mi se držimo starih običajev in starih pravic. Odkar vzdržuje ljudsko šolo ljudstvo samo, ima pa menda tudi pravico, da pove kadar je treba, svoje mnenje. Čuli smo tudi, da hoče deželni šolski svet preskrbeti celo to, da se bo na mestnih ljudskih šolah vršil pouk do konca julija. Naravnost pa mu povemo, da naj to še bolj neumestno misel kar opusti, če hoče, da ne naleti na upor, o kakršnem se mu še niti ne sanja. Kolikor rodbin ima naše mesto, toliko podpisov mu prinesemo zoper tako brezmiselno novotarijo in pripravljen naj bo, da bodo šolske sobe š 15. julijem prav gotovo prazne ostale. Toliko za danes v prevdarek in »zur gefälligen Darnachachtung«.

Več mestnih staršev.

— **Deželna komisija za vinarstvo na Kranjskem.** Predvčerajšnja »Wiener Zeitung« prinaša odredbo poljedelskega ministra, vsled katere se ustanavlja v sporazumljenju s kranjskim dež. odborom posebna komisija za kranjsko glede vinoreje. Obenem se razglašajo statuti nove deželne komisije v osmih članih.

— **Šolske vesti iz Štajerske.** Dvorožrednica v Podčetrtku se razširi v trirožrednico. — Kot učitelj v Št. Ilju pod Trirjakom je nameščen Rudolf Mencin iz Škocijana na Koroškem.

— **Defraudacija v Rottenmannu.** Defraudacija pri ondotni posojilnici je izvršil bivši knjigovodja Emil

Kmetič. Sokrivec je ondotni hišni posestnik Mentitsch. Oba so zaprli. Poné-verjena svota znaša 300.000 K. Kmetič je poveril tudi graščaku vit. Guttmanu 160.000 K.

— **Pri dopolnilni deželni volitvi v Gradiški** je iz furlanskih kmečkih občin izvoljen ljudskošolski učitelj Falconer.

— **Mestni posredovalnici za delo in službe v Ljubljani** je trgovinsko ministrstvo dovolilo za letošnje leto 300 K podpore.

— **Umetno knjigovestvo.** Ljubljčan g. Anton Toman, ki je obiskoval strokovni tečaj H. Bauerja za knjigovestvo v Geri, je razstavil v izložbi knjigotržnice Kleinmayr in Bamberg več svojih del, ki pričajo o nenavadni strokovni izobrazbi tako v pozlačenju, ki je izvedeno z roko, kakor tudi v odtiskih in obrezi v usnju.

— **Panorama.** Na svetu je vendar še dovolj zadovoljnih ljudij, o tem se prepričamo lahko v tatezenski panorami, ki nam predstavlja zahodni del Sprednje Indije z mestom Bombay in drugimi. Mala capa okoli pasu, to je ves nakit indijskega gigrla, malo večjo capo imajo indijske gospodične okoli sebe, in to tako za praznik kakor za navadne dneve; »šlepa« tam ne nosi nobena dama, galoš tudi ne — to lahko spoznate v panorami. Indijci se radi kopljejo, in mi vidimo, kako se na 6 sliki indijske krasotice poslužujejo blagodejne rečne kopeli. Razni paganski tempeljni, slike iz indijskega »rajskega« življenja, promet na ulicah, narodne igre in veselice, indijska favorij tinja in veliko drugih zanimivih slik zadovolji popolnoma obiskalca panorame.

— **Izpred sodišča.** Kazenska obravnava pri tukajšnjem deželnem sodišču: 1.) Janez Arhar, hlapec na Zaplani, je bil obsojen na en mesec težke ječe, ker je vzel iz zaklenjene škrinje gospodarjevi sestri Neži Leskovec 20 K in njegovi hčeri Ivani 10 K 70 v, potem pa pobegnil. 2.) Jožef Rebec, užitar v Parjah, je bil obsojen v 14dnevni zapor, ker je 80 let starega Antona Penko zaradi paše na senožeti svojega nečaka udaril z otko in mu zob izbil.

— **Na južnem kolodvoru** je policija prijela Leopolda Friedfelda, dijaka sedmega gimnazijskega razreda, kateri je iz Reke pobegnil z namenom, da bi se odpeljal v Ameriko. Imel je precej ameriškega denarja, a moral se bode vrniti s spremetvom nazaj k svojim starišem.

* **Najnovejše novice.** Poneverjenje. Pri narodni banki v Potsdamu je poneveril drugi predsednik, Albert Heyde, 95.000 mark. — Nesreča v rudniku. V Bahmutu, okraju Jekaterinoslav, je nastal ogenj v rudniku, v katerem je delalo nad 100 oseb. Rešili so le 20 oseb. — Dva vlaka sta trčila skupaj v Ontariji v Severni Ameriki. 25 oseb je mrtvih, 30 pa ranjenih. — Vstavljeno kazensko postopanje. Dr. Körber kot vodja pravosodnega ministrstva je dal vstaviti kazensko postopanje zoper srbska urednika v Dubrovniku Fabrisa in Trojanoviča, ki sta bila obdolžena veleizdaje — Ustavljene železniški promet. Zaradi snežnih zametov je ustavljen promet na večini galizijskih železnic za nedoločen čas. — Samomor. V Pisarovini na Hrvaškem je finančni uradnik Jurinak ustrelil svojo nevesto in sebe, ker ni nevestina mati dovolila poroke. — Maščevanje roparjev. Armenskega milijonarja Izaka Džangarova so polleti ujeli roparji v Kavkazu ter zahtevali odkupnino. Džangarov pa je poklical policijo. Te dni pa je bil pri belem dnevu, ko je šel v Moskvi v cerkev, od neznanega moža zaboden. — Zoper protestantovsko obhajanje s kelihom so se izrekle vse danske zdravniške zbornice, češ, da se na ta način prenašajo nalezljive bolezni. — Mascagni je bil aretiran, ker je poveril 5000 dolarjev svojemu impresariju. — Strela je ubila dne 26. t. m. blizu Krakova nekega kmeta. Gromelo in bliskalo se je celo popoldne, potem pa začelo snežiti. — Umor na straži. V Tridentu je bil v kastelu na straži enoletni prostovoljec Žoltan Banfydi. Ponoči pa je izginil ter se sklepa po sledovih proti reki Eo, da je bil umorjen ter so ga morilci odnesli.

* **Afera princezinje Lujize in nadvojvode Leopolda Ferdinanda.** Poroča se, da se nahajata oba v denarnih zadregah, ker so bile dragocenosti princezinje konfiskovane, drugega premoženja pa ni vzela seboj. Nadvojvoda se je zanašal na zapuščino J. Ortha,

ki pa še ni proglašen mrtvim. Princezinja se zanaša na podporo svoje prijateljice, princezinje Isenburg v Parizu. Neki ameriški list je ponudil Gironu 1200 frankov, ako spiše princezinjo Lujiza za list 20 vrst. Evangelski deželni konsistorij v Draždanih je že odredil, da se princezinja izključi iz cerkvenih molitev. Princezinja Lujiza je pisala neki prijateljski osebi, da si je njen oče že pridobil pooblastilo nekega zdravnika, da odda hčer norišnici. Pozneje je izjavil oče, da se sme princezinja vrniti le, ako prosi so-proga za odpustanje ter odide po porodu v neki italijanski samostan.

* **Skupaj zrastle dvojčka** je rodila te dni neka žena v Kraljevem Gradcu. Otroka sta bila s trebuškom in z oprsem zraščena ter sta takoj umrla. Poslali so ju medicinski fakulteti v Prago.

Društva.

— **Krojaško bolniško društvo v Ljubljani** ima v nedeljo 4. januarja 1903 ob 2. uri popoldne v Komenskega ulicah št. 12 (Rokodelski dom) svoj četrletni glavni shod s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odsekov. 2. Vplačevanje in priglas novih članov. 3. Volitev odbora. 4. Nasveti v korist društva.

— **Delavsko pevsko društvo »Naprej« v Ljubljani** priredi 1. januarja 1903 v gostilniških prostorih »pri Štajercu« Resljeva certa ob 8. uri zvečer novoletni zabaven večer s sledečim vsprodom: Petje, srečolov in ples, h katerim so vabljeni vsi delavci in prijatelji društva.

— **Silvestrov večer** priredi Viško-Glinška čitalnica svojim častitim članom in po njih vpeljanim gostom v salonu gosp. J. Travnja na Glincah št. 4. Spored: Godba, petje, šaljiva pošta in prosta zabava. Začetek ob 8. uri zvečer. — Vstop prost.

— **Glavnega zbora »Požarne brambe v Spodnji Šiški«** dne 20. t. m. udeležilo se je 32 članov. Sedanjí odbor je sledeči: Stotnik — g. Vilj. Maurer. Podstotnik in blagajnik — g. Peter Keršič. Tajnik — g. Skarjavec Iv., gg. Belič Andr., Dimnik Gasper, Rojna Janko in Novak Anton.

— **Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru** priredi Silvestrov večer z gledališko igro »Eno uro doktor« petjem, tamburanjem, šaljivo pošto in prosto zabavo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 30. decembra. Sinoči se je že raznesla vest, da sta tako Körber kakor Széll demisionirala, ker se nista mogla zjediniti glede nagodbe. Tako daleč še ni, pač pa je resnica, da je položaj jako kritičen. Körber je bil danes že ob 9. zjutraj pri cesarju. Ob 11. uri se je pod cesarjevim predsedstvom sešel kronski svet, katerega so se udeležili Körber, Széll, Böhm-Bawerk in Lukacs. Seja je trajala do pol 1. ure. Ob 2. so se imenovani ministri zopet sešli. Od poučene strani se zatrjuje, da se je položaj na bolje obrnil. Kaj je to povzročilo in kaj se je v seji kronskega sveta sklenilo, je še tajno.

Dunaj 30. decembra. Minister grof Lambsdorff je prišel sinoči sem. Do polnoči je konferiral z ruskim poslanikom grofom Kapnistom. Danes ob 11. uri dop. je z grof. Kapnistom obiskal grofa Goluchowskega, kjer je ostal celo uro. Popoldne je bil de-jeuner pri ruskem poslaniku, ob pol 2. uri pop. je bil grof Lambsdorff pri cesarju sprejet v posebni avdijenci.

Dunaj 30. decembra. Grofa Lambsdorffa tajnik, Sawinski, je glasom poročil raznih tukajšnjih listov izjavil, da je bil grof Lambsdorff z vednostjo in s sporazumljenjem avstrijske vlade v Nišu in v Sofiji in je tam nastopil kot mandatari ne le ruskega carja, nego tudi avstrijskega cesarja.

Praga 30. decembra. Danes se je v deželnem zboru začela razprava o novem davku na pivo, s čigar dohodki se pokrije zvišanje učiteljskih plač.

London 30. decembra. Angleška in Nemčija sta vladi Združenih držav naznanili, da se glede venezolanskega razpora podvržeta razsodišču, a le pod pogoji. Nemčija zahteva, da mora venezuelska vlada prositi za odpustčenje — kotau! — in plačati 300.000 dolarjev; Angleška zahteva, 40.000 dolarjev, pa ne zahteva kotaua.

Borzna poročila. Ljubljanska KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Uradni kurzi dunajske borze dne 30. decembra 1902.

Naložbeni papirji.	Denar	Blago
4 1/2% majeva renta	101.35	101.55
4 1/2% srebrna renta	101.25	101.45
4% avstr. krona renta	100.40	100.60
4% zлата	120.70	120.90
4% ogrska krona	98.—	98.20
4% zлата	120.—	120.20
4% posojilo dežele Kranjske	97.75	—
4 1/2% posojilo mesta Spjete	99.75	100.75
4 1/2% bosn.-herc. žel. posoj. 1902	100.—	101.—
4 1/2% češka dež. banka k. o.	99.25	100.25
4% zlast. pisma gal. d. hip. b.	99.25	100.25
4 1/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	100.50	101.50
4 1/2% zlast. pisma Innerst. hr.	100.50	101.25
4 1/2% " " ogr. centr. dež. hr.	100.50	101.25
4 1/2% obl. ogr. lokal. želez. d. dr.	100.50	101.50
4 1/2% " " češke ind. banke	99.25	100.25
4% prior. Trst-Poreč lok. želez.	98.—	99.—
3% " " dolenskih železn.	99.50	100.50
4 1/2% " " južne želez. kup. 1/1 1/1	290.50	292.50
4 1/2% avstr. pos. za želez. p. o.	100.—	—

Srečke.	1854	1854
Srečke od leta 1854	180.—	184.—
" " " 1860 1/2	183.—	185.—
" " " 1864	249.—	253.—
" " " tizske	156.50	158.50
" " " zemljske kred. I. emisije	265.—	267.—
" " " II.	264.50	266.50
" " " ogrske hipotečne banke	253.75	255.75
" " " srbske do frs. 100.—	89.—	91.—
" " " turške	113.50	114.50
Basilika srečke	18.45	19.45
Kreditne	434.—	438.—
Inomoške	86.—	88.50
Krakovske	75.—	78.50
Ljubljanske	75.—	77.—
Avstr. rud. križa	55.—	56.—
Ogr.	26.25	27.25
Rudolfove	69.—	73.—
Salcburške	76.—	79.—
Dunajske kom.	428.—	432.50

Delnice.	11.30	11.35
Južne železnice	61.—	62.—
Državne železnice	683.—	684.—
Avstro-ogr. bančne delnice	1543.—	1547.—
Avstr. kreditne banke	680.50	681.50
Ogrske	719.—	721.—
Zivnostenske	254.40	255.40
Premogokop v Mostu (Brux)	696.—	700.—
Alpinski montan	373.—	374.—
Praške želez. ind. dr.	1475.—	1495.—
Rima-Murányi	468.—	469.—
Trboveljske prem. družbe	380.—	384.—
Avstr. orožne tovr. družbe	303.—	304.50
Češke sladkorne družbe	150.—	155.—

Valute.	11.30	11.35
C. hr. cekin	11.30	11.35
20 franki	19.05	19.08
20 marke	23.41	23.48
Sovereigns	23.90	23.98
Marke	117.10	117.30
Laški bankovci	95.20	95.40
Rubli	252.50	253.50

Žitne cene v Budimpešti. dne 30. decembra 1902.

Termin.	za 50 kg	K
Pšenica za april	7.61	7.61
Rž " april	6.62	6.62
Koruzna " maj	5.71	5.71
Oves " april	6.16	6.16

Umrli so v Ljubljani:

Dne 22. septembra: Elizabeta Lapajne, markerjeva hči 15 mesecev. Gosposke ulice 3. Življenske slabosti. — Karol Ludovik Huth, častni kanonik, 79 let. Gledališke ulice 5. Ostarelost.
Dne 24. decembra: Stanko Pevec, krojačev sin, 19 let. Gosposke ulice 3. Bramorji.

Meteorologično poročilo.

Dec.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
29.	9. zvečer	727.2	6.3	sl. jzhod	oblačno	—
30.	7. zjutraj	723.2	4.6	sl. jzhod	oblačno	—
	2. popol.	721.5	9.0	sl. jzhod	oblačno	4.0 mm.

Preklic.

Jaz, **Luka Šabec**, posestnik v Ljubljani, na Stolbi št. 4, obžalujem in kot neresnično preklicujem obdolžitev, katero sem izrekel dne 8. t. m. proti dvema članoma ljubljanskega gasilnega društva o vežbalcu g. **Ivanu Daxu**.

V Ljubljani, dne 27. grudnia 1902.

(3231) **Luka Šabec.**

Zahvala in priporočilo.

Spoštovani gospod **G. Piccoli** lekar „pri angelju“ v Ljubljani.

Po večletni uporabi pri svoji živini in po velikem povpraševanju svojih znancev in družin po Vašem živin-
skem prašku, prišel sem do prepričanja, da je Vaš živinski prašek izborna zdravilo, katero bi se ne smelo pogrešati v nobenem hlevu.

Podgora pri Gorici, dne 13. junija 1902.
(2910-6) b **And. Kocjančič.**

Kdor mačkov stok ima v glavi,
ga Cvekov brinovec odpravi.
Po zimi boljšega ne poznam,
iz skušnje ga svetujem Vam. (3116—5)

Kot hišnik

ali majar, ali pa kot zastopnik za vino,
želi mlad mož službe.
Naslov se izve pri upravnistvu »Slov. Naroda«.
(3229—1)

K

atera poštna pomožna
uradnica želi menjati
svojo službo? 3187-4
Kje? pove upravnistvo »Slov. Nar.«

Restavracija „Lloyd“.

Na Silvestrov večer vojaški KONCERT.

Začetek ob 1/8. uri. Vstopnina 30 vin.
K obilnemu obisku vabijo
Josipina in K. Počivaunik
in **Josip Schrey.**
(3219)

Usem p. n. čast. gostom
in naročnikom kakor tudi
vsem prijateljem in znanecem
veselo in srečno
novo leto!

S spoštovanjem (3205—2)
Alajz in Ana Zajec
gostilna in vinska trgovina v
Ljubljani, Rimska cesta št. 4 in
v Spodnji Siki št. 152.

Gremij trgovcev v Ljubljani

s tem naznanja, da bodo na Novega leta dan
špecerijske trgovine zaprte.

Zaloga blaga in prodajalnične oprave

spadajoče v **konkurzni sklad Dragotina Novaka v Trebnjem**, prodala se bo vsled sklepa upniškega odbora z dne 19. grudnia 1902, S 2/2/74, počez in ne pod cenilno ceno
dne 5. prosinca 1903
najboljšemu ponudniku v pisarni podpisanega c. kr. notarja **dr. Andreja Kuharja** v Trebnjem.
Zaloga obstoji po inventarju iz lepega manufakturnega blaga iz najboljših tovarn, iz železnine in špecerijskega blaga itd., vse skupaj v cenilni vrednosti . . . 7269 K 05 h.
in iz prodajalnične oprave: miz, omar, štelaz, mer, tehnič ter različnega orodja i. t. d. v cenilni vrednosti . . . 820 " — "
Skupaj tedaj v vrednosti . . . 8089 K 05 h.
Vsak ponudnik mora založiti pred ponudbo vadija 10% cenilne vrednosti in v 14 dnevih po odobreni kupčiji vso kupnino poravnati in ne sme popreje kupljene zaloge stran spraviti.
Vsa zaloga se lahko ogleda od 27. grudnia 1902 do inclusive 5. prosinca 1903 v prejšnji prodajalnici Dragotina Novaka v Trebnjem.
Dr. Andrej Kuhar
oskrbnik konkurznega sklada.
(3199—2)

Silvestrov punč

je najboljši, ako se napravi z
„**Battle Axe Jamaica Rum-om**“
ki je poznan kot
„**The Nectar of Jamaica**“.

Vsaka izvorna steklenica se polni pod osebnim nadzorstvom tvrdke:
A. A. Baker & Co., London E. C.
Ta marka je v vseh kulturnih državah na svetu postavno varovana.
V Ljubljani se dobi pri **Anton Stacul**. (2555-32)

Ces. kr. avstrijsko državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Beljaku.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.
Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vane, Heb, Franzove vane, Karlove vane, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo. (Trst-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda.) — Proga v Novo mesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novomestu, Kočevje. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Isl, Ansee, Ljubno, Celovec, Beljak, (Monakovo-Trst direktni vozovi I. in II. razreda). — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 15 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francove vane, Karlove vane, Heb, Marijine vane, Plzen, Budejovice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Curih, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor, Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selthal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic, Novega mesta, Kočevja in ob 3. uri 35 m zvečer istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer in ob 10. uri 25 m, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih in samo v oktobru. (1)

Išče se služba

za takoj kot magaciner ali pa v večjo
mešano trgovino za prodajalca.
Naslov pove upravnistvo »Sloven-
skega Naroda«.
(3196—2)

Vsem mojim cenjenim gostom
in odjemalcem vina, kakor tudi vsem
prijateljem in znanecem želim
srečno in veselo
novo leto 1903!
proseč tudi nadaljnc naklonjenosti.
S spoštovanjem (3230—1)
Avguštin Zajec
gostilničar na Rinski cesti 4.

SREČNO NOVO LETO!

Usem našim cenjenim od-
jemalcem srčno čestitam o k
novemu letu 1903!
G. Kolmar in drug
trgovina z vinom in žganimi pija-
čami na debelo v Zagrebu.

Prešernove * poezije

v novi popolni izdaji z življenjepisom, literarno-
zgodovinskimi črticami in estetično oceno.
Uredil A. Aškerc. — Elzevir-izdaja (rudeče
ustnje z zlato obrobo) 3 H, po pošti 3 H 20 h.
Založništvo **L. Schwentner** v Ljubljani.
(1892-04)